

SZKOLENIE KOMENDANTÓW GMINNYCH ZOSP RP

Temat: 2

**Zadania i kompetencje komendanta
gminnego.**

Autor: Maciej Schroeder

UWAGA DLA WYKŁADOWCY!

Wykładowca na zajęciach powinien dysponować następującymi dokumentami:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. Dz. U. Nr 81, poz. 351 z 1991 r. z póź. zm. – tekst jednolity www.straz.gov.pl.
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej. Dz. U. Nr 88, poz. 400 z 1991 r. z póź. zm. – tekst jednolity www.straz.gov.pl.
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Dz. U. Nr 111, poz. 1311 z 1999 r.
4. Rozporządzenie MSWiA z dnia 14 września 1998 r. sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Dz. U. 1998 nr 38 poz. 223. 1.
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000r. w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich. Dz. U. z 2000r. Nr. 61, poz.707 z późn. zm.
6. Uchwała Prezydium ZG ZOSP RP nr 13724/2005 r. z dnia 20.10.2005 r. w sprawie działalności komendanta gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. www.zgosprp.pl
7. Zarządzenie nr 6 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie sposobu przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. DZ. U. KG PSP 2006
8. Wzorcowy Statut Ochotniczej Straży Pożarnej. www.zgosprp.pl
9. Regulamin Organizacyjny Jednostki Operacyjno-Technicznej OSP zatwierdzony uchwałą nr 95/18/2004 Prezydium Zarządu Głównego ZOSP RP z dnia 16 grudnia 2004r. www.zgosprp.pl
10. Uchwała nr 144/25/2005 Prezydium ZG ZOSP RP z dnia 19 grudnia 2005r. w sprawie zmiany uchwały o kategoryzacji JOT OSP i wzorcowego regulaminu tych jednostek. www.zgosprp.pl

Przepisy określające zadania i kompetencje komendanta gminnego

Na podstawie § 63 ust. 1 statutu Związku OSP RP Komendanta gminnego ZOSP RP wybiera zarząd oddziału gminnego ZOSP RP spośród członków tego zarządu. Komendant gminny wchodzi w skład prezydium zarządu oddziału gminnego Związku.

Prezydium ZG ZOSP RP wydało wytyczne w sprawie działalności komendanta gminnego Związku OSP RP

precyzujące zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności komendanta, wg których komendant gminny ZOSP RP winien posiadać umiejętność organizowania działań na rzecz ochrony przeciwpożarowej w gminie w szczególności:

w szczególności:

- 1) znać zadania własne gminy w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 2) reprezentować przed władzami gminnymi w imieniu zarządu oddziału gminnego Związku OSP RP jednostki OSP w sprawach operacyjno-technicznych,
- 3) współdziałać z komendantem powiatowym (miejskim) PSP w zakresie przygotowania OSP do działań ratowniczych,
- 4) koordynować realizację zadań statutowych naczelników OSP,
- 5) prowadzić działania w zakresie rozpoznawania zagrożeń i podejmowania działań zapobiegawczych,
- 6) znać zasady prowadzenia działań ratowniczych przez JOT OSP.

Rola, zadania, uprawnienia i obowiązki komendanta gminnego ZOSP RP

Podstawową funkcją komendanta gminnego jest koordynacja przedsięwzięć dotyczących przygotowania ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczych i uczestniczenia w tych działaniach.

„Komendant gminny jest dowódcą jednostek operacyjno-technicznych ochotniczych straży pożarnych (JOT OSP) z terenu gminy.

Dowodzi tymi jednostkami przez ich naczelników”.

Wymagania związane z funkcją komendanta gminnego:

1. Wiek 25 do 60 lat.
2. Wykształcenie średnie (w uzasadnionych warunkach zasadnicze).
3. Obowiązkowa przynależność do OSP z członkostwem czynnym.
4. Wyszkolenie pożarnicze: kurs dowódców OSP i kurs komendantów gminnych lub wyszkolenie strażaka PSP uzupełnione szkoleniem uzupełniającym dla komendanta gminnego lub ukończył co najmniej kurs kwalifikacyjny podoficerów PSP.
5. Stan zdrowia odpowiadający wymaganiom dla członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych.
6. Autorytet wśród członków OSP.

Zadania komendanta gminnego:

1. Wynikające z zadań zarządu oddziału gminnego wobec ZOSP RP i ochotniczych straży pożarnych, w tym:

- 1) przedstawianie zarządowi oddziału gminnego Związku informacji i ocen dotyczących przygotowania i udziału OSP w działaniach ratowniczych,
- 2) aktywny udział w walnych zebraniach OSP; przedstawianie na tych zebraniach ocen dot. działań ratowniczych,
- 3) udział w organizacji gminnych zawodów sportowo-pożarniczych OSP i MDP,
- 4) podejmowanie działań na rzecz powołania w OSP jednostek operacyjno-technicznych (JOT),

- 5) udzielanie pomocy naczelnikom OSP w zakresie szkolenia ratowników OSP oraz organizowanie ćwiczeń i pokazów,
- 6) współpraca z naczelnikami OSP w zakresie doskonalenia ratowniczego,
- 7) nadzór nad przestrzeganiem w OSP i podczas działań ratowniczych przepisów BHP; przedstawienie zarządowi oddziału gminnego Związku ocen i wniosków w tym zakresie,
- 8) współdziałanie w organizowaniu i wyszkoleniu MDP,
- 9) oddziaływanie na OSP w zakresie przestrzegania regulaminów, w tym zasad musztry i występowania pododdziałów w szyku zwartym,
- 10) nadzór nad opracowywaniem, aktualizacją i przekazywaniem „Raportów OSP”.

Zadania komendanta gminnego:

2. Wynikające ze współdziałania komendanta gminnego ZOSP RP realizującego zadania zarządu gminnego ZOSP RP w zakresie współpracy z komendą powiatową PSP, w tym:

- 1) konsultowanie rozwiązań funkcjonalno - użytkowych i technicznych budowanych, modernizowanych oraz remontowanych obiektów OSP,
- 2) zgłaszanie potrzeb w zakresie szkolenia członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych oraz uzgadnianie formy i terminów realizacji tych szkoleń,

3) współdziałanie w zakresie planowania oraz przeprowadzania wspólnych inspekcji gotowości bojowej, przeglądów technicznych, zawodów, ćwiczeń,
4) udział w procesie włączania OSP do krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego,
5) współpraca przy organizowaniu obozów wypoczynkowo- szkoleniowych dla MDP,
6) przygotowanie i aktualizacja danych dotyczących sił i środków JOT OSP z terenu gminy na potrzeby powiatowego planu ratowniczego.

3. Komendant Gminny może współdziałać z upoważnienia zarządu oddziału gminnego ZOSP RP z właściwymi organami gminy w zakresie:

- 1) współpracy z gminnym zespołem reagowania w rozpoznawaniu zagrożeń występujących na terenie gminy i uczestniczenie w opracowywaniu niezbędnych dokumentów dot. działań oraz prac tego zespołu,
- 2) określania potencjału ratowniczego JOT OSP z terenu gminy, przewidzianego do ewentualnych działań ratowniczych,
- 3) ustalania potrzeb techniczno-sprzętowych dla poszczególnych OSP i proponowanie sposobu ich zaspokajania,
- 4) tworzenia systemu łączności i alarmowania dla potrzeb działań ratowniczych, informowania ludności oraz funkcjonowania gminnego centrum reagowania,

- 5) nadzoru nad zapewnieniem i utrzymaniem gotowości bojowej JOT OSP,
- 6) organizowania przeglądów ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy,
- 7) przeprowadzania badań lekarskich oraz ubezpieczenia członków OSP od następstw wypadków podczas wykonywania zadań statutowych i dopilnowania wypłacania świadczeń odszkodowawczych,
- 8) uczestniczenia w przeglądach strażnic i wyposażenia ratowniczego OSP,
- 9) ewidencjonowania mienia gminy będącego w użytkowaniu OSP oraz przeprowadzania jego inwentaryzacji,
- 10) określania potrzeb finansowych OSP z terenu gminy i zgłaszania ich do projektu budżetu gminy.

Upewnienienia komendanta gminnego:

1. Kierowanie działaniami ratowniczymi w zakresie, jakim umożliwiają to obowiązujące przepisy (aktualne rozporządzenie o kierowaniu działaniami nie przewiduje komendanta gminnego ZOSP jako kierującego działaniami ratowniczymi).
2. Wnioskowanie do naczelników ochotniczych straży pożarnych dotyczące usunięcia niedociągnięć obniżających gotowość bojową jednostek operacyjno-technicznych OSP.
3. Nadzorowanie realizacji rocznych planów szkoleń JOT OSP, w tym organizacji ćwiczeń, zawodów i pokazów.

4. Udział w przeglądach operacyjno-technicznych JOT OSP.

5. Przedstawianie propozycji w zakresie nadawania naczelnikom ochotniczych straży pożarnych odznaczeń państwowych, odznak korporacyjnych i innych form wyróżnień.

6. Współpraca z instytucjami na terenie gminy w zakresie działalności operacyjno-technicznej OSP.

7. Za realizację zadań powierzonych komendantowi gminnemu ZOSP RP przez gminę (jeżeli będzie zatrudniony na etacie komendanta ochrony przeciwpożarowej) może on otrzymywać wynagrodzenie zgodnie z obowiązującymi przepisami. Także, w takiej sytuacji, Komendant gminny ZOSP RP może też być wyposażony na koszt gminy w umundurowanie i środki ochrony indywidualnej.

Za realizację zadań komendant gminny ponosi odpowiedzialność statutową.

Inspekcje gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Na mocy ustawowej delegacji Komendant Główny PSP ustalił, w drodze zarządzenia, sposób przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Inspekcje gotowości operacyjnej zarządzają:

- Komendant Główny PSP – wobec podmiotów KSRG, których siły i środki tworzą centralny odwód operacyjny;
- komendant wojewódzki PSP – wobec podmiotów KSRG na obszarze województwa;
- komendant powiatowy (miejski) PSP – wobec OSP na obszarze powiatu;

Inspekcji zarządzanej przez komendanta powiatowego (miejskiego) PSP podlegają w szczególności następujące elementy gotowości operacyjnej:

- **alarmowanie** – mające na celu sprawdzenie czasu dysponowania siłami i środkami, liczonego od momentu powiadomienia (zaalarmowania) o zdarzeniu do momentu wyjazdu (rozpoczęcia interwencji) zadysponowanych sił i środków z miejsca ich stacjonowania;
- **gotowość ratowników** – mająca na celu sprawdzenie liczby ratowników oraz ich przygotowanie do prowadzenia - działań ratowniczych, wraz z ich wyposażeniem w indywidualne środki ochrony osobistej;

- **gotowość** pojazdów, sprzętu silnikowego i sprzętu ratowniczego – mająca na celu sprawdzenie rzetelności obsługi codziennej, stanu oznakowania operacyjnego oraz przewożonego wyposażenia, a także wymaganych przepisami dokumentów;
- **gotowość działania** urządzeń i systemów łączności – mająca na celu sprawdzenie sprawności, atestów, dopuszczeń i stanu wyposażenia podmiotu poddanego inspekcji oraz umiejętności jego obsługi i funkcjonowania w czasie działań ratowniczych;
- **prawidłowość prowadzenia** dziennika zajęć szkolenia doskonalącego;
- **uprawnienia** w zakresie kwalifikacji ratowniczych i uprawnień do obsługi sprzętu ratowniczego, a także aktualizacji badań lekarskich oraz szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby.

W ramach inspekcji przeprowadza się również praktyczne lub aplikacyjne **ćwiczenia ratownicze** mające na celu sprawdzenie poziomu przygotowania ratowników i dowódców oraz pojazdów i sprzętu ratowniczego do realizowania działań ratowniczych w zakresie wynikającym z obowiązujących procedur ratowniczych, ujętych w planach ratowniczych.

Praktyczne ćwiczenie ratownicze powinno zawierać elementy uwzględniające stan wyszkolenia i wyposażenia oraz gotowości do realizowania zadań w poszczególnych dziedzinach ratownictwa.

W ramach inspekcji mogą zostać również sprawdzone wiadomości teoretyczne ratowników i dowódców.

Protokół inspekcji podpisują naczelnik jednostki OSP poddanej inspekcji lub jego przedstawiciel oraz członkowie zespołu inspekcyjnego.

Zarządzający inspekcją przygotowuje wnioski i zalecenia po inspekcji wraz z terminami ich realizacji dla Naczelnika jednostki OSP poddanej inspekcji.

Zbiorcze wyniki z inspekcji na terenie gminy komendant powiatowy (Miejski) PSP przekazuje do wiadomości Wójtowi Gminy, często na spotkaniu osobistym omawiającym stan gotowości w gminie.

Literatura:

- Uchwała Prezydium ZG ZOSP RP nr 13724/2005 r. z dnia 20.10.2005 r. w sprawie działalności komendanta gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.
- Zarządzenie nr 6 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie sposobu przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
- Wzorcowy Statut Ochotniczej Straży Pożarnej.
- Regulamin Organizacyjny Jednostki Operacyjno-Technicznej OSP zatwierdzony uchwałą nr 95/18/2004 Prezydium Zarządu Głównego ZOSP RP z dnia 16 grudnia 2004r.
- Uchwała nr 144/25/2005 Prezydium ZG ZOSP RP z dnia 19 grudnia 2005r. w sprawie zmiany uchwały o kategoryzacji JOT OSP i wzorcowego regulaminu tych jednostek.
- Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy. Ochrona przeciwpożarowa. Zbiór przepisów. Firex, Warszawa, 2000.
- Zespoły reagowania kryzysowego. Ochrona przeciwpożarowa. Zbiór przepisów. Firex, Warszawa, 2004.
- Vademecum ochrony przeciwpożarowej w powiecie i gminie. Oficyna poligraficzna APLA SP.J. Kielce, 2004.
- ustawy i rozporządzenia wymienione w podręczniku.

Wykorzystano:

- karykatura: Michał Czerwiński.
- zdjęcia: archiwum KW PSP Poznań oraz KP PSP Kościan, Grodzisk i ZW ZOSP RP Gdańsk – Internet – pob. 28.03.2007.

Dziękuję za uwagę!

